

ИВАН ДРЕНИКОВ

ПРЕДГОВОР

chitanka.info

За първи път чух за изключителния пианист Алексис Вайсенберг в началото на 60-те години — когато бях студент в Рим. След като имах възможност да чуя негови изпълнения, в концертната зала и на записи, се убедих, че това е изпълнител от световна величина. Сега знам, че съм познавал един от най-значимите пианисти на ХХ век.

Силно впечатление ми направи съвременното му разбиране за стила на интерпретираните творби, поразяващият виртуозитет и изчистеност на целия музикален текст, оживяван съвършено експонирано. Пословична е неговата концентрация на сцената, която му позволява да демонстрира изключителна овладяност на процеса на музикално-изпълнителското творчество и комплексност на музикалното преживяване. При това той е почти неподвижен на пианото с максимална икономия на външната изразност. Тази концентрация „ляга“ не само върху произведението и всеки детайл от него, но и върху слушателя — ангажира го до изтощаване, прави го съучастник в мисловния процес.

Изпълненията му често могат да се определят като един вид провокация по отношение на традиционни възгледи за определени стилове и епохи в музиката. Самият той съзнателно се абстрахира от музикални традиции, за да вложи нов творчески елемент. С тази своя борба за нов стил той заема изключително достойно място сред големите майстори на клавирното изкуство — границата на отживяването на романтичния стил между колебанията на един рационален интелектуален стил с превъзможването на неговите недостатъци, от една страна, и преосмислянето на виртуозния стил по съвременен начин — от друга. Творческо съвременно отношение към традицията — такава е неговата цел, задача, която за много пианисти би била рискована.

Малко съвременни пианисти свирят „всички ноти“ така, както той успява, и това е поразявало винаги професионалиста. Очевидно то е резултат на колосална техническа работа. За това, струва ми се, голямо значение имат и годините на самоизолация, които са оформили един изключително интензивен творчески период на пианиста. Вайсенберг разучава произведението винаги без инструмент — всичко е в сферата на логичното мислене и на отреагирането на музикалния текст. След това идват етапите на изграждане на степените на напрежението на звукоизвличането, на кулминациите, на

драматургията. Мисля си, че за качеството и спецификата на неговия технически арсенал много му е помогнал Бах — и от техническа, и от музикална гледна точка. Интересна е и гъвкавостта на неговите интерпретаторски позиции, никога не му е трудно да се съобрази с концепцията на даден диригент, да я подкрепи. Това е въпрос на вътрешна нагласа, на интуиция и на многоплановост на концепциите за дадено произведение. Невероятното съчетание от качества го прави предпочитан солист по всички световни подиуми. Като прибавим огромното количество записи на грамофонни плочи, ще добием някаква, макар и бегла, представа за мащабите на неговото изкуство.

Имах възможност да чуя и първата му детска плоча, която той е записвал на 13-годишна възраст с произведения на Панчо Владигеров, която те пораждава с инструментализма на съвсем младия тогава Вайсенберг. Ако трябва да търсим някакви предшественици на явлението Вайсенберг, може би ще споменем Хоровиц и Рахманинов. Целите и разбиранията му са толкова изкристализирали още в началото на световната му кариера, че дори е правил плоча „Как Вайсенберг не иска да се интерпретира“, където всичко е изпълнявано (общо казано) в един по-приповдигнат концертно-виртуозен романтичен стил.

В силата му на интерпретатор влизат всички стилове — най-много Бах и съвременни автори — Стравински, Барток, Рахманинов. Интегралът с петте Бетовенови концерта пораждава с изключително обмислената интелектуална концепция.

Един пианист, който остави големи следи в историята на изпълнителското изкуство.

Иван Дреников

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.